

ЗАМЕТКА

Вовчок садовий, *Eliomys quercinus* (Mammalia), із Закарпаття у фондах Зоологічного музею ім. Бенедикта Дибовського (Львів) [Garden dormouse, *Eliomys quercinus* (Mammalia), from the Transcarpathians in the Benedykt Dybowski Zoological Museum (Lviv)]. – Вовчок садовий (*Eliomys quercinus* Linnaeus, 1766) є одним з найбільш рідкісних видів ссавців Східної Європи. Цей вид занесено до Червоної книги України (1994), 4 категорія – «невизначений» та Червоного списку IUCN (2000), VU категорія – «вразливий». Згідно з Червоною книгою України (1994) впродовж 1900–1980 рр. в Україні зареєстровано лише 8 особин *Eliomys quercinus*. Всі знахідки цього виду в Україні датовані періодом 1965–1976 рр. і походять з Черкаської (1965), Рівненської (1967) та Київської (1976) областей. За результатами аналізу наявних колекційних зразків вовчків в зоологічних музеях України зберігається лише 2 зразки *Eliomys quercinus* (ННПМ України): з Уманського р-ну Черкащини та Вишгородського р-ну Київщини (Загороднюк І. В. Экземпляры *Eliomys quercinus* (Mammalia), собранные в Украине // Вестн. зоологии. – 1998. – 32, № 5–6. – С. 32). Однією з причин зникання виду в цьому регіоні є господарське освоєння лісів та відповідне скорочення всього південно-східного сегменту його ареалу, в який входить і територія України. Унікальний екземпляр *Eliomys quercinus* виявлено при впорядкуванні колекції ссавців Зоологічного музею ім. Бенедикта Дибовського, що при Львівському національному університеті ім. Івана Франка. Він зберігався у загальній посудині з етикеткою «збори Закарпатська обл., Рахівський р-н, літо 1957 р.» (колектор невідомий) серед вологих препаратів мишоподібних гризунів і землерийок. Це – молода особина (стать не визначена), виміри тіла якої зроблені нами з вологого препарату, становлять: L = 77, Са = 45, РІ = 18,0, Аи = 9,5 мм. Для даного зразка характерне ювенільне забарвлення хутра з виразними діагностичними ознаками *Eliomys quercinus*. Хвіст вкритий коротким, щільно прилеглим до стрижня волоссям, що видовжене в його кінцевій частині і утворює контрастно двоколірну сплюснену китицю. Верх китиці – чорного кольору, а її кінець та низ хвоста – білі. З боків голови є контрастні чорні смуги, що проходять від кінця носа, через око до вуха, огинаючи його зверху і знизу і заходячи за нього. На задній стопі є характерний видовжений «п'ятковий» горбок. Це перша відома знахідка виду на території України із Закарпатської обл. та прикарпатських областей загалом. Виявлений екземпляр інвентаризовано за номером ЗХ–С/т–2736 і передано в основні фонди Зоологічного музею ім. Бенедикта Дибовського. Знахідка вовчка садового у Закарпатті суттєво розширює відомі дані про поширення виду в Україні. Хоча точне місцезнаходження виду не відоме, проте за супутньою фауною (зразки з тої ж посудини) – *Sorex araneus* (n = 5), *Sorex minutus* (2), *Sorex alpinus* (2), *Neomys fodiens* (1) – його можна віднести до низько гірських лісових масивів Закарпаття (найімовірніше – територія Карпатського біосферного заповідника). Ця знахідка є найдавнішою з відомих для території України і збільшує загальний список теріофауни Карпатського регіону України до 79 видів. – **І. Дикий** (Львівський національний університет ім. Івана Франка), **І. Загороднюк** (Ужгородський національний університет).